

Số: 49/2024/QĐST-VDS

Đông Anh, ngày 18 tháng 3 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
(V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự)

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐÔNG ANH, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- Thẩm phán- Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Lâm Bình.
- Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Đăng Hùng.
- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp: Bà **Đỗ Thị Kim Thanh** – Kiểm sát viên.

Ngày 18/3/2024, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đông Anh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 265/2023/TLST-VDS ngày 13/11/2023 về việc: *Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 05/2024/QĐST-VDS ngày 11/3/2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- 1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Ông Nguyễn Chí A, sinh năm 1959. Nơi cư trú: Tổ 6, thị trấn X, huyện Y, TP. Hà Nội. Vắng mặt và có đơn xin vắng mặt.
- 2. Người bị yêu cầu:** Ông Nguyễn Chí B, sinh năm 1974. Nơi cư trú: Tổ 6, thị trấn X, huyện Y, TP. Hà Nội (Là em trai ông A). Vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các lời khai tại Tòa án, người yêu cầu ông Nguyễn Chí A trình bày như sau:

- Về quan hệ: Bố ông là cụ Nguyễn Chí Tường, sinh năm 1931, chết năm 2005. Mẹ ông là cụ Nguyễn Thị Mỹ, sinh năm 1936, chết năm 2009. Bố mẹ ông sinh được 04 người con, trong đó ông là con lớn nhất còn ông B là con nhỏ nhất.

- Về tiền sử nhi khoa, quá trình phát triển thể chất của ông B: Từ khi được sinh ra, ông Nguyễn Chí B đã bị câm, điếc bẩm sinh, thể trạng gầy gò, chân tay yếu, đi lại rất khó khăn mặc dù gia đình nội ngoại hai bên trong phạm vi ba đời không có ai bị tâm thần kinh hay mất năng lực hành vi dân sự.

- Về đặc điểm tính tình, sinh hoạt, biểu hiện của ông B: Do ông B bị chậm phát triển trí não bẩm sinh nên ai hỏi hay nói chuyện gì đều không biết, không hiểu, thường xuyên ở trong nhà, không hay ra ngoài và hay xé quần áo. Những việc đơn giản, tối thiểu phục vụ cho sinh hoạt của bản thân như ăn uống, tắm, vệ sinh ông B đều không tự làm được, phải có người thân trong gia đình giúp đỡ, giám sát. Ông B không có vợ, không có con, không được đi học phổ thông và cũng chưa được đào tạo qua lớp học đặc biệt nào dành cho người khuyết tật. Quá trình chung sống, ông là người chăm sóc chủ yếu cho ông B. Gia đình đã từng đưa ông B đi điều trị bệnh tâm thần ở Bệnh viện tâm thần Hà Nội, sau thời gian khám và điều trị, bệnh viện đã kết luận ông B bị chậm phát triển tâm thần nặng, là bệnh bẩm sinh mãn tính, không có khả năng lao động và tự phục vụ.

Nay ông đề nghị Toà án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với em trai ông là Nguyễn Chí B. Mục đích để gia đình giải quyết vấn đề dân sự liên quan đến quyền và lợi ích hợp pháp của ông B.

- Về việc giám hộ cho ông B: Các anh chị em ông đã thống nhất cử bà Nguyễn Thị Kim Dung (Em gái ông) là người giám hộ cho ông B.

- Về quản lý tài sản của ông B: Ông không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Tại phiên họp:

Ông Nguyễn Chí A vắng mặt nhưng có đơn xin giải quyết vắng mặt và xác định vẫn giữ nguyên yêu cầu giải quyết việc dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp phát biểu quan điểm về thẩm quyền giải quyết vụ việc của Tòa án nhân dân huyện Đông Anh là đúng thẩm quyền; Thẩm phán, Thư ký tuân theo đúng quy định tố tụng dân sự, không có vi phạm. Sau khi đánh giá các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ việc, đề nghị Tòa án chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Chí B mất năng lực hành vi dân sự của ông Nguyễn Chí A.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đông Anh nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết vụ việc: Ông Nguyễn Chí A yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo Khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu là ông Nguyễn Chí B có nơi cư trú tại huyện Đông Anh, TP. Hà Nội. Do đó, thẩm quyền giải quyết vụ việc thuộc về Tòa án nhân dân huyện Đông Anh theo quy định tại Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về quan hệ: Bố mẹ ông A, ông B là cụ Nguyễn Chí Tường, sinh năm 1931, chết năm 2005 và cụ Nguyễn Thị Mỹ, sinh năm 1936, chết năm 2009. Bố mẹ các ông sinh được 04 người con, trong đó ông A là con lớn nhất còn ông B là con nhỏ nhất. Ông B không có vợ, con.

[3] Xét yêu cầu của ông A: Về tình trạng của ông Nguyễn Chí B: Từ khi được sinh ra, ông B đã bị câm, điếc bẩm sinh, thể trạng gầy gò, chân tay yếu, đi lại rất khó khăn, ai hỏi hay nói chuyện gì đều không biết, không hiểu, thường xuyên ở trong nhà, không hay ra ngoài và hay xé quần áo. Những việc đơn giản, tối thiểu phục vụ cho sinh hoạt của bản thân như ăn uống, tắm, vệ sinh ông B đều không tự làm được, phải có người thân trong gia đình giúp đỡ, giám sát. Năm 2012, gia đình đã từng đưa ông B đi điều trị bệnh tâm thần ở Bệnh viện tâm thần Hà Nội, sau thời gian khám và điều trị, bệnh viện đã kết luận ông B bị chậm phát triển tâm thần nặng, là bệnh bẩm sinh mãn tính, không có khả năng lao động và tự phục vụ.

Sau khi thụ lý việc dân sự Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự, Tòa án đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với ông Nguyễn Chí B theo quy định của pháp luật. Tại Văn bản ghi nhận quá trình giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 59/VBGNQTGD và Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 59/KLGD cùng ngày 08/3/2024 của Viện pháp y tâm thần Trung Ương kết luận: ***Tại thời điểm giám định, đối tượng Nguyễn Chí B bị bệnh chậm phát triển tâm thần nặng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F72. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.***

Đánh giá các tài liệu, chứng cứ khác được thu thập hợp pháp và Kết luận giám định của cơ quan có thẩm quyền thì yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Chí B mất năng lực hành vi dân sự của ông Nguyễn Chí A là có căn cứ, phù hợp với quy định tại Khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự, Điều luật này quy định: “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*”.

Do vậy, cần chấp nhận yêu cầu của ông Nguyễn Chí A.

[4] Về việc giám hộ cho ông Nguyễn Chí B: Theo quy định tại Điều 53 Bộ luật dân sự, ông B không có người người giám hộ đương nhiên. Tuy nhiên, các anh chị em của ông B đã thống nhất cử bà Nguyễn Thị Kim Dung (Chị gái ông B) là người giám hộ cho ông B. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch. Ủy ban nhân dân thị trấn Đông Anh, huyện Đông Anh, TP. Hà Nội có trách nhiệm cử người giám hộ cho ông B theo quy định tại Khoản 1 Điều 54 Bộ luật dân sự. Do đó, Tòa án không xem xét giải quyết theo quy định tại Khoản 3 Điều 46 Bộ luật dân sự và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự.

[5] Về quản lý tài sản của ông B: Đương sự không yêu cầu giải quyết. Do đó, Tòa án không đặt ra xem xét, giải quyết.

[6] Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm: Người yêu cầu là ông Nguyễn Chí A phải chịu lệ phí theo quy định của pháp luật. Tuy nhiên, ông A thuộc diện được miễn lệ phí và đã có đơn xin miễn lệ phí nên không phải chịu lệ phí.

[7] Đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp là có căn cứ, phù hợp với quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ:

- Điều 22; Khoản 3 Điều 46; Điều 53; Khoản 1 Điều 54; Điều 57; Điều 58 Bộ luật dân sự;

- Khoản 1 Điều 27; Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39; Điều 149; Điều 367; Điều 372; Điều 376; Điều 377 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

- Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận Đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Nguyễn Chí A.

Tuyên bố ông **Nguyễn Chí B**, sinh năm 1974; CCCD số 001074044298 cấp ngày 20/7/2021; nơi cư trú: Tổ 6, thị trấn Đông Anh, huyện Đông Anh, TP. Hà Nội mất năng lực hành vi dân sự.

2. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch. Ủy ban nhân dân thị trấn Đông Anh, huyện Đông Anh, TP. Hà Nội có trách nhiệm cử người giám hộ cho ông Nguyễn Chí B. Người giám hộ được đại diện cho ông B trong việc thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của ông B; Có nghĩa vụ chăm sóc, bảo đảm việc điều trị cho ông B.

3. Ông Nguyễn Chí A được miễn lệ phí.

4. Ông Nguyễn Chí A có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 (Mười) ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo,

niêm yết. Quyết định này có thể bị kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm theo quy định của pháp luật.

THẨM PHÁN- CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

Nơi nhận:

- Người yêu cầu;
- VKSND huyện Đông Anh
- Lưu hồ sơ vụ việc.

Nguyễn Lâm Bình